

«ایران» گزارش می دهد:

پایان دوران انفعال

ایلیا داوودی

روزنامه نگار

سخنان آیت‌الله ابراهیم رئیسی در روز ارتش با بازتاب‌های گسترده داخلی و خارجی مواجه شده است. این سخنرانی پیام‌های مهمی را دربر داشت و از این جهت می‌توان آن را یک سخنرانی راهبردی و مؤثر به حساب آورد. اما نکته‌ای که گزارش تحلیلی حاضر هم قصد دارد به آن بپردازد، مقایسه

این سخنرانی با سخنرانی رئیس دولت‌های یازدهم و دوازدهم است که بخوبی نشان دهنده تغییر گفتمانی دولت سیزدهم نسبت به دو دولت گذشته است؛ تحلیل سخنرانی روز ارتش از آن جهت حائز اهمیت است که نیروهای نظامی و بویژه ارتش ارکان اصلی هر حکومت ملی هستند و سخنرانی که در این روز ایراد می‌شود، هم از نظر سطح داخلی و هم از نظر سطح بین‌المللی اهمیت ویژه‌ای دارن و پیام‌های معناداری را منتقل می‌کنند. تحلیل مقایسه سخنان آیت الله رئیسی در روز ارتش امسال با سخنان رئیس دولت‌های یازدهم و دوازدهم در روز ارتش سال‌های گذشته نشان می‌دهد که دولت جدید گفتمان انفعالی را که در سال‌های گذشته روی کار بوده، کنار گذاشته و به صورت فعالانه سعی دارد در عرصه داخلی و بین‌المللی نقش آفرینی کند. در ادامه این موضوع به تفصیل مورد بررسی قرار گرفته است.

«ایران»

یکی از نکات مهمی که می‌توان در مقایسه سخنرانی‌های دو رئیس جمهور مشاهده نمود، نقش آفرینی فعال و منفعلانه است؛ آیت‌الله رئیسی در سخنرانی خود آمادگی ارتش جمهوری اسلامی ایران را حاوی دو پیام مهم برای دوستداران انقلاب اسلامی و دشمنان این نظام و انقلاب دانسته که برای دوستداران انقلاب اسلامی دربردارنده پیام امید و برای دشمنان، دربردارنده پیام بازدارندگی و پشیمانی از هرگونه اقدام و حرکتی علیه مردم و نظام جمهوری اسلامی ایران است. همچنین تأکید رئیس جمهور بر اینکه ایران هیچ‌گاه آژانگرجی نخواهد بود اما هر گونه تعرض یا راه پانسخی پشیمان‌کننده و قاطع مواجه خواهد ساخت، بیابگر نقش آفرینی فعال دولت در عرصه سیاست خارجی است. آمادگی بالای قوای نظامی کشور و اشراف اطلاعاتی بالای این نیروها نسبت به تحولات منطقه‌ای و بین‌المللی از دیگر سرفصل‌های این سخنرانی قاطعانه بود که برای مخاطبان داخلی و خارجی پیام‌های مشخصی داشت.

«ایران»

یکی از نکات مهمی که می‌توان در مقایسه سخنرانی‌های دو رئیس جمهور مشاهده نمود، نقش آفرینی فعال و منفعلانه است؛ آیت‌الله رئیسی در سخنرانی خود آمادگی ارتش جمهوری اسلامی ایران را حاوی دو پیام مهم برای دوستداران انقلاب اسلامی و دشمنان این نظام و انقلاب دانسته که برای دوستداران انقلاب اسلامی دربردارنده پیام امید و برای دشمنان، دربردارنده پیام بازدارندگی و پشیمانی از هرگونه اقدام و حرکتی علیه مردم و نظام جمهوری اسلامی ایران است. همچنین تأکید رئیس جمهور بر اینکه ایران هیچ‌گاه آژانگرجی نخواهد بود اما هر گونه تعرض یا راه پانسخی پشیمان‌کننده و قاطع مواجه خواهد ساخت، بیابگر نقش آفرینی فعال دولت در عرصه سیاست خارجی است. آمادگی بالای قوای نظامی کشور و اشراف اطلاعاتی بالای این نیروها نسبت به تحولات منطقه‌ای و بین‌المللی از دیگر سرفصل‌های این سخنرانی قاطعانه بود که برای مخاطبان داخلی و خارجی پیام‌های مشخصی داشت.

تأکید چندباره رئیس دولت‌های یازدهم و دوازدهم بر مذاکره در مقایسه با سخنرانی آیت‌الله رئیسی که در آن هیچ‌گونه سختی از مذاکره به میان نیامد و از این کلمه حتی یک‌بار هم استفاده نشد، دربردارنده پیام مهم دیگری نیز هست؛ اینکه دولت سیزدهم برخلاف دو دولت قبل که مذاکره را تنها راه نجات کشور می‌دانست، تمام برنامه‌های خود را معطوف به مذاکرات نکرده و در گروی آنها قرار نداده است. بلکه به مذاکرات به عنوان یکی از برنامه‌های سیاست خارجی کشور در کنار سایر برنامه‌های مهم و راهبردی می‌نگرد. اگرچه دولت فعلی مذاکرات را جدی گرفته و مذاکرات برای این دولت شوی تبلیغاتی نیست، اما مذاکرات را به هر قیمتی نمی‌خواهد، بلکه آن چیزی که برای

این دولت مهم است، آن است که هدف از مذاکرات، فقط تحقق منافع مردم است. منافع مردم به معنای لغو تحریم‌هاست و باید این موضوع در مذاکرات محقق شود.

«ایران»

یکی دیگر از تفاوت‌های بسیار قابل توجه سخنرانی امسال روز ارتش توسط رئیس جمهور با سخنرانی‌های سال‌های گذشته عدم دوگانه تراشی و ایجاد تقابل میان ارتش و مردم بود؛ در سال‌های گذشته رئیس جمهور وقت با استفاده برجسته، پررنگ و مکرر از واژه «ملت» در متن سخنرانی سعی داشت به‌طور غیرمستقیم دوگانه‌های باطلی را به وجود آورد و از یک طرف دو بال نظامی کشور یعنی ارتش و سپاه را در برابر مردم و ارتش را مدافع مردم القا کند. طرح سخنانی با استفاده از واژه‌های ارتش و ملت با هدف تداعی شعارهایی که درباره همبستگی میان ارتش و ملت در مبارزات منتهی به پیروزی انقلاب اسلامی توسط مردم و در نسبت با ارتش شاهنشاهی که دارای تعریف و عقبه مشخص بود، مؤیدی بر این نتیجه است. به چند نمونه از سخنان حسن روحانی در این رابطه توجه کنید؛ «...ارتش هرگز از ملت و دولت منتخب مردم سهم خواهی نکرده است. همواره دنبال دفاع از میهن و کشور و انقلاب و نظام بوده است...» (روز ارتش ۱۳۹۳)؛ «...ارتش جمهوری اسلامی ایران ارتش اسلام و نظام اسلامی است و به کل ملت بزرگ ایران تعلق دارد و متعلق به این حزب، جناح و یا این گروه و آن گروه نیست...» (روز ارتش ۱۳۹۵)؛ «...وقتی ملت از حکومت (ناراضی و رویگردان) شود، ارتش باید در میان ملت و حکومت یکی را برگزیند و باید از دولتی حمایت کند که به ملتش خیانت نکرده باشد... رابطه ارتش‌ها با ملت‌ها از رابطه ارتش‌ها با حکومت‌ها راهبردی‌تر است. حکومت‌ها برای آنکه در قدرت بمانند به ملت‌ها نیاز دارند اما زمانی که ملتی از حکومتی ناراضی و رویگردان شود این ارتش‌ها هستند که باید در میان ملت‌ها و حکومت‌ها یکی را برگزینند و تصمیم بگیرند و انتخاب کنند. ارتش باید مسلح‌اند اما سلاح آنان رو به دشمنان ملت‌ها است و نه ملت‌ها... ارتش ایران همین‌گونه بماند، ارتش ملی و دینی و انقلابی ایران؛ ارتش همه ملت ایران است. ارتش بزرگتر از آن است که آن را به سیاست فروبکاهیم. ارتش مهم‌تر از آن است که حتی آن را به یک مشرب و سیاست فروبکاهیم...» (روز ارتش ۱۴۰۰)

دلالت ضمنی این فقرات، رفع مسئولیت از دولت در تحقق وضع موجود و نهادن بار مسئولیت اوضاع نابسامان اقتصادی و سایر معضلات و مشکلات کشور در زمین سایر نهادها است، همچنین برحسب این پیام، نارضایتی مردمی مذکور هم ربطی به دولت یازدهم و دوازدهم ندارد و متوجه سایر عوامل است، پس -به تعبیر او- «ارتش باید از دولتی که به ملتش خیانت نکرده دفاع کند».

اگرچه رئیس دولت‌های سابق گاه در بخش‌هایی از برخی سخنرانی‌های خود از سپاه نیز به عنوان یکی از نیروهای نظامی کشور تعریف کرده، اما ذکر سخنانی شائبه برانگیز که القای معانی متفاوتی را در اذهان می‌کند و در زمان خود نیز از سوی رسانه‌ها و تحلیلگران و فعالان سیاسی مورد توجه قرار گرفت، نشان می‌دهد که طرح آنها بدون هدف و بدون غرض نبوده است. این دوگانه‌ها به‌طور مکرر تقریباً تمامی سخنرانی‌های روز ارتش از سال‌های ۱۳۹۳ تا ۱۴۰۰ مشاهده می‌شود.

به ویژه سخنرانی سال گذشته روز ارتش حسن روحانی متضمن پیام‌های ضمنی بود که نه تنها بازتاب زیادی در رسانه‌ها داشت؛ بلکه حتی واکنش انتقادی امیران و فرماندهان ارتش را هم به دنبال داشت. این سخنرانی به‌گونه‌ای تنظیم شده بود که نقاط مشکوک متن، کاملاً مبهم و دوپهلو‌ها شده بودند و قابلیت برداشت‌ها و استنباط‌هایی متقابل و متضاد را داشتند.

سخنرانی‌های روز ارتش در سال‌های گذشته، متوجه می‌شویم که یکی از اهداف نهان در متن، القای چند شکاف و دوقطبی است؛ ازجمله نمایش شکاف میان ملت و حاکمیت، نمایش شکاف میان نیروهای مسلح و حاکمیت، تلاش برای القای شکاف میان نیروهای مسلح و ملت و در نهایت، نمایش شکاف و اختلاف درون نهادهای مختلف نظامی از جمله سپاه و ارتش و پرسشی که به ذهن مخاطب پس از درک این پیام خطور می‌کند این است که ذکر این مسائل و نمایش چنین تصویری از سوی رئیس جمهور در چنین سخنرانی‌های راهبردی چه معناهایی می‌تواند داشته باشد؟ همچنین القای دیگری که در ذیل این تصویر صورت گرفت، بازنمود تصویر اختلاف بنیادی ارتش و سپاه است که خطی قدیمی است و رسانه‌های ضدانقلاب مدت‌هاست از آن دنبال می‌کنند و رئیس دولت وقت دوباره آن را برجسته ساخت. اما در سخنرانی امسال روز ارتش در سخنان آیت‌الله رئیسی چند نکته مهم وجود

پایگاه اطلاع‌رسانی دولت

«ایران»

سخنرانی‌های حسن روحانی در هفت روز ارتش مصادف با دوران ریاست جمهوری اش در سال‌های مختلف، نه تنها تا این حد قاطعانه و برجسته نبوده است، بلکه حتی در مقاطعی کاملاً برعکس فهم شده است و پیام اقتدار ارتش را به‌طور مخدوش، مبهم و نادرست به گوش مخاطبان رسانده است. می‌توان گفت که رئیس دولت سیزدهم در همین یک سخنرانی توانست وجوه متفاوتی از پیام روز ارتش را در نسبت با هفت سخنرانی رئیس دو دولت سابق در این روز در سال‌های مختلف به مخاطبان پیام برساند

ایران اینترنشنال بود که چند تولید متوالی به فاصله اندکی از هم پیرامون پیام امسال رئیس جمهور داشت. محور القایی اصلی تمام این تولیدات هم همان تصویر شکاف و اختلاف ارتش و سپاه بود. به نظر می‌رسد پیام سخنرانی امسال آیت‌الله رئیسی به‌طور تام و تمام در شأنیت گرامیداشت روز ارتش و متناسب با توانمندی و اقتدار این نیروی نظامی بود. پیامی که هم در داخل کشور و هم در خارج از کشور بازتاب‌های معنادار و گسترده‌ای داشت و حاکی از نقش آفرینی فعالانه ایران در مسائل داخلی و بین‌المللی بود. این در حالی است که سخنرانی‌های حسن روحانی در هفت روز ارتش مصادف با دوران ریاست جمهوری‌اش در سال‌های مختلف، نه تنها تا این حد قاطعانه و برجسته نبوده است، بلکه حتی در مقاطعی کاملاً برعکس فهم شده است و پیام اقتدار ارتش را به‌طور مخدوش، مبهم و نادرست به گوش مخاطبان رسانده است.

سیزدهم هستند و رئیس جمهور تمام توان خود را برای تحقق شعار انتخاباتی خود به کار بسته است. «...امروز (مردم) استفاده شده بود؛ همچنین تأکید بر انسجام ارتش و سپاه به عنوان دو بازوی توانمند فرمانده کل قوا و همکاری آنان در عرصه‌های مختلف در این سخنرانی پررنگ بود...». «...مهدلی، پیوستگی و صمیمیت ارتش جمهوری اسلامی ایران و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ما به عنوان دو بازوی توانمند فرمانده معظم‌کل قوا و همکاری این دو و دیگر اجزای نیروهای مسلح ما در عرصه‌های مختلف در کشور مثال زدنی است...»؛ «...امروز ارتش جمهوری اسلامی ایران نه فقط در میدان اصلی در این میان به عهده رسانه‌های وابسته به دولت سعودی ازجمله ایران اینترنشنال و ایندپندنت فارسی بود. این رسانه‌ها هستند که با بازتاب سخنان حسن روحانی پرداختند. نقش آفرینی اصلی در این میان به عهده رسانه‌های وابسته به دولت سعودی ازجمله ایران اینترنشنال و ایندپندنت فارسی بود. ایندپندنت سعودی که رویکردی صریحاً ضد ارتش و در کل، ضد توانمندی‌های نیروهای مسلح جمهوری اسلامی دارد، در گزارشی مخاطب اصلی سخنان رئیس جمهور وقت را خود ارتش دانسته و بیان کرده که سخنان وی در حقیقت اعتراض به عملکرد ارتش بوده است؛ اما قطب پیشران اصلی عملیات روانی در این میدان، شبکه

«ایران»

بازخوانی نقش خانواده هاشمی رفسنجانی در تثبیت فشارها علیه مردم ایران

گرا به دشمن برای بازسازی تحریم‌ها

امیر فرشایف

روزنامه نگار

اظهارات تند و ضد امنیت ملی یکی از فرزندان مرحوم هاشمی رفسنجانی در حمایت از تحریم‌های آمریکا و لزوم باقی ماندن نام سپاه در فهرست سازمان‌های تروریستی، اتفاقی بود که برای ناظران به هیچ‌وجه غیرمنتظره نبود. خاصه با توجه به سوابق تشکیلاتی، شخصیتی و خانوادگی او، باید گفت که صحبت‌هایی را مطرح کرد که کاملاً سازگار و هماهنگ با پیشینه و تبار سیاسی و خانوادگی او بودند. آنقدر نشانه و مصداق برای اثبات این مدعا وجود دارد که هرگونه بازخوانی مواضع و عملکرد فائزه هاشمی و سایر اعضای خانواده، نوعی اتلاف وقت محسوب می‌شود. سکوت رسانه‌ها، احزاب و شخصیت‌های بارز اصلاح‌طلب نیز باز به هیچ‌وجه غیرمنتظره نبود و در ادامه به علل این سکوت بی‌شرمانه اشاره خواهد شد. اما آنچه غیرمنتظره و عجیب به نظر می‌رسد، این است که چگونه فردی با چنین پیشینه‌ای، با این سطح از آسودگی خاطر و پشتگرمی و بدون نگرانی از برخورد قانون، چنین بی‌پروا علیه منافع و امنیت ملی اقدام می‌کند. صحبت‌های فائزه هاشمی را به هیچ‌وجه نباید صرفاً یک اظهارنظر سیاسی شخصی دانست که در فضای مجازی مطرح شده و نسبت به آن باید با مدارا برخورد کرد، بلکه این اظهارات، نوعی گرا به دشمن برای بازسازی و تثبیت تحریم‌ها و پاس گل به جریان ضدانقلاب برای امتداد خط عملیات روانی علیه سپاه بود که مسبوق به سابقه بود که از فضا همین استمرار است که امکان و باب هر نوع مدارا را مسدود می‌کند. فائزه هاشمی در گفت‌وگویی که در کلاب‌هاوس صورت گرفت، مدعی شد: «روز به روز فعالیت سپاه هم از نظر حوزه کاری

و هم از نظر کمیت، گسترش بیشتری پیدا می‌کند و احتمال بازگشت آن را به یادگان‌ها سخت‌تر می‌کند. بنابراین شاید تنها کاری که بازگشت سپاه را به یادگان‌ها ممکن کند، این است که همین تحریم‌ها باقی بماند و من خیلی موافق نیستم که سپاه از تحریم‌ها خارج شود. ضمن اینکه جالب است سپاه دارد نشان می‌دهد که موشک‌پرانی‌ها را خود ما است... تا حالا این گفته نمی‌شد، یعنی همین موشک‌هایی که به ارپیل زده شد و سپاه رسماً بیانه داد. تا حالا حوئی‌ها موشک می‌زدند، حماسی‌ها موشک می‌زدند، اما این گفته نمی‌شد. حالا می‌بینیم که سپاه موشک می‌زند و رسماً می‌گوید کار ما است. دیگر تمام خطاهایی که به ضرر کشور است، دارد به نام سپاه انجام می‌شود... طوری نشان می‌دهند که انگار خود سپاه هم دوست ندارد از تحریم‌ها خارج شود، شاید هم بخش‌هایی از سپاه هستند که این کارها را انجام می‌دهند که با برجام مخالفند. من هم فکر نمی‌کنم خروج سپاه از لیست [تحریم‌ها] به نفع ما، به نفع منافع ملی ایران و به نفع جامعه ما باشد؛ چون چیزی که الان از [عملکرد] سپاه نصیب جامعه می‌شود، منفی است، مثبت نیست هیچ کدامش و این بالاخره باید در یک جایی متوقف بشود... یک دیدگاه در کشور نسبت به عملکرد خرابکارانه‌های رسانه‌ای و میدانی ضدانقلاب وجود دارد که گمان می‌کند، جریان‌های ضدانقلاب در خارج و داخل کشور، صرفاً از دولت‌ها و سازمان‌های خارجی متخاصم با جمهوری اسلامی تغذیه می‌شوند و هم به لحاظ عملیات روانی و هم به لحاظ عملیات میدانی، دارای پشتیبانی خارجی هستند. این دیدگاه، عمیقاً سهل‌انگاره و تقلیل‌گرایانه است و سطح غیرقابل‌انکاری از واقعیت و حقیقت را نادیده‌مکثوم می‌گذارد. حقیقت این است که جریان ضدانقلاب اساساً

بدون حمایت جریان‌هایی در داخل کشور، می‌تواند برنامه‌های خود را محقق کند. عملکرد اصلاح‌طلبان به تبعیت از اعضای خانواده هاشمی از جمله مهدی و فائزه در فتنه سال ۸۸ مانند حمایت مالی و سیاسی همه‌جانبه از اراذل و اوباش برای ایجاد و تدوام اغتشاش و ارتباط با سرویس‌های جاسوسی غربی مانند MI۶ انگلستان، نوک کوه اقدامات ضدانتمیتی اعضای این خانواده است.

نکته دیگری که در واکنش به اظهارات اخیر فائزه هاشمی از دید کاربران پنهان‌مانند، اقدامات سرنوشت‌ساز این خانواده در عمل و تثبیت تحریم‌های چندوجهی علیه ایران است؛ به عنوان نمونه می‌توان به دعوت و از سفیر اتریش و جامعه جهانی برای اعمال تحریم‌های حقوق‌بشری علیه ایران اشاره کرد که در پای آن در اسناد ویکی‌لیکس به‌جا مانده است و یا مکالمه فراموش‌نشده‌ی مهدی هاشمی با نیک‌آهنگ کوثر (خبرنگار ضدانقلاب) که در آن صریحاً از «تقسیم کار در منزل» و «تحریم‌های جدید آمریکا» و اقداماتی می‌گوید که «صد برابر شدیدتر از اقدامات ضدانقلاب» است؛ یا پیام خود اکبر هاشمی به مقامات آمریکایی پیش از سال ۸۸ مبنی بر عدم توافق با ایران که به واسطه همین منتقل شد... و باز واکنش رسانه‌های ضدانقلاب نیز برای ناظران، غیرمنتظره نبود؛ چراکه ذوق‌زدگی و تمجید ایشان از فائزه هاشمی، کاملاً طبیعی و سازگار با مواضع و امیال ایشان بود. رسانه‌های زیادی نسبت به این اظهارات واکنش نشان دادند که به برخی از منابع تولید ضدانقلاب اشاره می‌شود؛ شبکه سلطنت‌طلب من‌وتو، رادیو فردا وابسته به کنگره آمریکا، کانال جمهوری ایرانی، رادیو بین‌المللی فرانسه (جوابسته به وزارت خارجه فرانسه)، صدای آمریکا متعلق به وزارت خارجه آمریکا، سحام

شده یک طیف سیاسی وسیع از جامعه ایران است، یعنی بدنه وسیعی از نظام که می‌دانند در کشور چه خبر است چون در آنجا زندگی می‌کنند و می‌دانند که سپاه چه نقشی دارد؟ و من فکر می‌کنم صدای خانم فائزه هاشمی این موضوع را مطرح می‌کند که مقصر همه مسائل و مشکلات و بحران‌های لاینحل، سپاه است و مسئولیت‌شان به عهده سپاه است، آنچه در این میان بیش از همه خودنمایی

می‌کند، بی‌مسئولیتی و رفتار قبیله‌ای احزاب اصلاح‌طلب است. عمده واکنش جریان متبوع -یا شاید هم تابع- فائزه هاشمی، یا مجری رسمی فساد سیاسی و مالی و تبعیض اجتماعی و اقتصادی بوده، نه تنها پاسخوگی سوسابقه خود نیست؛ بلکه با وقاحت، هر روز در موضع طلبکار و مظلوم ظاهر می‌شود و بار مسئولیت قانونی، شرعی، اخلاقی و اجتماعی خود را به دوش جریان انقلابی می‌گذارد.

«ایران»

http://irannewspaper.ir

editorial@irannewspaper.ir